

MAR-E1060

KULTTUURIMAISEMAT **KURSSIESITE 6.1.2024**

Kurssin aloitus viikolla 2

(Huom! Tässä esitetyt tiedot päivittyvät kurssin edetessä)

Opettajat: professori Ranja Hautamäki, yliopisto-opettaja Aada Taipale, vierailevat luennoitsijat



TRANSFORMATIONS

Millaisia ovat Suomen kulttuurimaisemien ominaispiirteet ja mikä on niiden kehityshistoria? Millaisia kulttuurisia merkityksenantoja maisemiin liittyy? Miten kulttuurimaisemat kytkeytyvät maisema-arkkitehdin tehtäväkenttään?

Maisema on kulttuurisesti rakentunut. Se on syntynyt luonnon ja kulttuurin prosessien vuorovaikutuksen tuloksena, ja sen merkitykset ovat kulttuurisesti tuotettuja. Kurssilla lähestytään kulttuurimaisemaa kolmesta näkökulmasta: 1) Suomen maisemahistoriallisen kehityksen, 2) kansallismaisemien rakentamisen kansallisen identiteetin ja 3) hallinnollisen maisemanhoidon ja -suojelun kannalta. Kurssilla esitellään kulttuurimaiseman ominaispiirteitä, käsitellään maiseman roolia kansallisen identiteetin rakentamisprosessissa sekä perehdytään kulttuurimaiseman suojelun ja hoidon kysymyksiin.

Suoritus koostuu luennoista, kansallismaisemia koskevasta seminaarityöstä ja esseestä tai oppimispäiväkirjasta. Kurssi alkaa **8.1.2024 klo 15.00**.



Pisalan harju Tampereella (trekearth.fi).

Kurssin suorittaminen ja sisältö

Kurssi soveltuu kandidaatti- ja maisteriopiskelijoille. Opintojakson laajuus on 3 op, ja se sisältää 25 h ohjattua opetusta ja 56 h itsenäistä opiskelua. Kurssisuoritus koostuu luennoista, seminaarityöstä ja esseestä tai oppimispäiväkirjasta. Poissaoloista on sovittava etukäteen.

Kurssin osatehtävät ovat seuraavat:

1. Luennot, joilla perehdytään Suomen kulttuurimaiseman kehitykseen ja ominaispiirteisiin sekä maisemansuojelun tehtäväkenttään. Luentoihin liittyy kevyitä ennakkolukutehtäviä. Jokaisella luennolla on nimetyt pääkommentaattorit, jotka valmistautuvat muutama kysymykseen. Lista pääkommentaattoreista mycourses-tehtävät-sivun wikissä. **Luennon valinta 14.1. mennessä.**
2. Parityönä tehtävä seminaarityö, jossa perehdytään kansallismaisemiin ja niiden vaalimiseen. Ks. tarkempi kuvaus s. 3 ja oma tehtävänanto mycourses-tehtävät-sivulla.
3. Essee vapaavalintaisesta kulttuurimaiseman hoidon temasta TAI luennoista ja seminaareista laadittava oppimispäiväkirja. Ks. tarkempi kuvaus s. 3.

Kurssin mitoitus:

Kontaktiopetus, yhteensä: 25 h

- luennot: 16 h
- seminaarit (kansallismaisema): 9 h

Itsenäinen työ, yhteensä 56 h:

- kansallismaisema-seminarityö: 30 h
- oppimispäiväkirja tai essee: 20 h
- luentoihin valmistautuminen: 6 h

Kansallismaisema-seminaarityö:

Parityönä tehtävässä seminaarityössä tutustutaan Suomen kansallismaisemiin - maisemien rakentamaan suomalaiseen identiteettiin ja näiden arvojen vaalimiseen. Parit voivat valita itse kohteensa, ks. mycourses-tehtävät-sivun wiki. Voit tutustua kansallismaisemiin julkaisussa Putkonen, Lauri (toim.): *Kansallismaisema*. Helsinki: Ympäristöministeriö, 1993 tai Ympäristöministeriön nettisivuilla <https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Maisemat/Kansallismaisemat>. Seminaarityössä pohditaan mm. kysymyksiä, miksi kohde on valittu kansallismaisemaksi ja miten kansallismaiseman arvoja vaalitaan. Ks. erillinen tehtävänanto. Seminaarityö esitellään 15-20 minuutin pituisena powerpoint-esityksenä **18.3., 25.3.** (ja jos tarvitaan niin **8.4.2024**). **Aiheen valinta 22.1. mennessä.**

Oppimispäiväkirja:

Oppimispäiväkirjaan merkitään muistiinpanoja koko kurssin ajalta eri opetustilanteista (luennot, seminaarityöt, keskustelut ym.) sekä näihin liittyviä merkittäviä oppimiskokemuksia, avoimia kysymyksiä ja omakohtaisia pohdintoja. Oppimispäiväkirjalla ei tarkoiteta varsinaisia luentomuistiinpanoja vaan luentojen pohjalta syntyneitä pohdintoja kulttuurimaisemasta ja sen merkityksestä maisema-arkkitehtien työkentässä. Päiväkirjan pituus n. 1800-2000 sanaa ja palautus **15.4.2024** mycourses-alustalle.

Essee:

Yksilötyönä tehtävässä esseessä perehdytään tarkemmin kulttuurimaisemien hoidon tehtäväkenttään. Valitse vapaasti itseäsi kiinnostava ja esimerkiksi seminaarityössä tai luennoilla noussut kulttuurimaiseman teema - aiheena voi olla esim. jokin arkeologisen maiseman erityispiirre tai maaseutu/perinnemaiseman tai kaupungin kulttuurimaiseman osa-alue. Voit myös valita esim. aiheen, johon olet tutustumassa samaan aikaan suoritettavalla studiokurssilla. Esseen pituus n. 800-1000 sanaa + kuvat + lähteet. Ks. erillinen tehtävänanto. Palautus **15.4.2024** mycourses-alustalle.

Oppimistavoitteet

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu Suomen kulttuurimaiseman ominaispiirteisiin ja kehityshistoriaan. Opiskelija tunnistaa luonnontekijöiden, elinkeinojen ja yhteiskunnallisten taustatekijöiden osuuden eri kulttuurimaisematyyppien muotoutumisessa. Opiskelija osaa hakea tietoa maiseman kulttuuriperinnöstä ja tunnistaa kartoista ja maastossa eri kulttuurivaiheiden piirteitä. Opiskelija osaa tulkita maiseman historiallista ulottuvuutta ja ymmärtää kulttuurimaiseman historian tärkeyden osana maisemasuunnittelun tietopohjaa.

Kurssin arvosteluperusteet

Kurssi arvioidaan arvosanoin 1-5. Arvosana perustuu kokonaisarviointiin, jonka osina ovat seminaarityö (45%), oppimispäiväkirja/esse (35%) sekä luento-osallistumiset (20%).

Seminaarityön arvosteluperiaatteet:

- työn kokonaisvaikutelma ja perehtyneisyys
- esityksen rakenne ja selkeys
- lähteisiin perehtyminen, aiheen käsittelyn johdonmukaisuus
- oma pohdinta ja analyttisyys
- suullinen ja visuaalinen esitystapa

Esseen arvosteluperiaatteet:

- työn kokonaisvaikutelma ja perehtyneisyys
- esseen rakenne ja selkeys
- lähteisiin perehtyminen, aiheen käsittelyn johdonmukaisuus
- oma pohdinta ja analyttisyys
- viitteiden käyttö ja kirjallisuusluettelon asianmukaisuus

Oppimispäiväkirjan arvosteluperiaatteet

- oppimispäiväkirjan kokonaisvaikutelma ja perehtyneisyys
- oppimispäiväkirjan rakenne ja selkeys
- oppimisprosessin reflektointi ja analysointi
- luentojen ja seminaaritöiden aihepiirien kytkeminen alan laajempaan kenttään ja tutkimukseen



Punkaharjua esittävä koulutaulu.

Alustava aikataulu PIENET MUUTOKSET MAHDOLLISIA

Luentosali A2 (marmorisiipi), Otakaari 1 X Huom. aloitus tasan klo 15.00

8.1.2024 klo 15.00-16.45 A2

KULTTUURIMAISEMAT – aloitusluento, seminaarityön esittely Ranja Hautamäki

15.1.2024 klo 15.00-16.45 A2 (Aada Taipale)

KARTAT KERTO VAT - HISTORIALLISTEN KARTTOJEN TULKINTA, FT Katariina Kosonen

22.1.2024 klo 15.00-16.45 A2

MAATALOUSYHTEISKUNNAN MAISEMA, FT Päivi Maaranen

29.1.2024 klo 15.00-16.45 A2 (Aada Taipale)

KULTTUURIMAISEMAT MAISEMA-ARKKITEHDIN TYÖKENTÄSSÄ, maisema-arkkit. Kristiina Rinkinen

5.2.2024 klo 15.00-16.45 HUOM. etänä, zoom <https://aalto.zoom.us/j/65544163522>

Seminaaritöiden ohjausta, etänä (Ranja)

12.2.2024 klo 15.00-16.45 HUOM. etänä, zoom <https://aalto.zoom.us/j/65544163522>

PERINNEBIOTOOPPIEN SUOJELU SUOMESSA, FT Kaisa Raatikainen

19.2.2024 Ei luentoa. Hiihtämistä ja itsenäistä seminaarityön työstämistä

26.2.2024 klo 15.00-16.45 A2 (Aada Taipale)

MAISEMAPOLITIIKKA JA MAISEMAN MONET KERROKSET, tutkija Nina Ahola, Suomen ympäristökeskus

4.3.2024 klo 15.00-16.45 A2 (Aada Taipale) HUOM. etänä zoom <https://aalto.zoom.us/j/65544163522>

HELSINGIN KULTTUURIYMPÄRISTÖT JA KAUPUNGIN MUUTOS, Tkt Riitta Salastie

11.3.2024 klo 15.00-16.45 A2

RAKENNETUN YMPÄRISTÖN SUOJELU JA HOITO, osastonjohtaja Ulla Salmela

18.3.2024 huom. klo 14.00-n. 17.30 huom. A1

KANSALLISMAISEMAT 1 -seminaari

25.3.2024 huom. klo 14.00-n. 17.30 huom. A1

KANSALLISMAISEMAT 2 -seminaari

8.4.2024 huom. klo 14.00-n. 17.30 huom. A1

Jos tarvitaan **KANSALLISMAISEMAT 3 -seminaari**

15.4.2024 esseen/oppimispäiväkirjan palautus